

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

26 Οκτωβρίου 2026

«70 Τοκό και μια τρύπα στο παπούτσι»: Μαθαίνοντας για τα χρήματα και τον κόσμο γύρω μας

Βρισκόμαστε στην Αξιούπολη, μια υπερσύγχρονη πολιτεία, στο έτος 2125. Πλέον, όλοι χρησιμοποιούν τα ΤΟΚΟ: ψηφιακά χρήματα που δεν πέφτουν από τις τρύπιες τσέπες ούτε μπαίνουν κατά λάθος στο πλυντήριο, όπως γράφει η συγγραφέας Μαρία Λοϊζίδου στο παραμύθι «70 Τοκό και μια τρύπα στο παπούτσι».

Η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, σε συνεργασία με τον Δρα Ανδρέα Μιλιδώνη, Καθηγητή Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, και με το μεράκι της συγγραφέως, δημιούργησε ένα παραμύθι και συνοδευτικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ανοίγουν τη συζήτηση για τα χρήματα με τρόπο προσιτό στα παιδιά.

Το υλικό διδάσκεται στο μάθημα Αγωγής Υγείας, όπου η χρηματοοικονομική παιδεία αποτελεί ξεχωριστή ενότητα, καθώς συνδέεται άμεσα με την υγεία και την ευημερία του ατόμου. Παράλληλα, προσφέρει δυνατότητες διασύνδεσης με άλλες θεματικές του μαθήματος: τα συναισθήματα, τη φιλία, τις αξίες ζωής, τη διατροφή, το ρίσκο, τις συνθήκες ζωής και τα δικαιώματα του καταναλωτή. Οι χρηματοοικονομικές επιλογές εξετάζονται έτσι μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της καθημερινής ζωής.

Η ιστορία μάς μεταφέρει σε μια μελλοντική εποχή, με ένα φανταστικό νόμισμα. Έτσι, τα παιδιά μπορούν να συζητούν χρηματοοικονομικά διλήμματα, χωρίς να χρειάζεται να εκθέτουν την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους ή να νιώθουν άβολα μέσα από προσωπικές συγκρίσεις. Μέσα από τις περιπέτειες των ηρώων, μαθαίνουν να διαχειρίζονται τα χρήματά τους, να αντιλαμβάνονται τις δυσκολίες, τις πιθανές γκάφες και τις κοινωνικές ανισότητες, αλλά και την αξία του προγραμματισμού και της διορατικότητας.

Οι δραστηριότητες τα βοηθούν να διακρίνουν ανάγκες και επιθυμίες, να ξεχωρίζουν έσοδα και έξοδα και να καταρτίζουν προϋπολογισμό. Μαθαίνουν για την αποταμίευση για το μέλλον και για έκτακτες ανάγκες, δημιουργώντας ένα «μαξιλαράκι ασφαλείας», καθώς και για τον

δανεισμό, την αποπληρωμή και τη σημασία της εμπιστοσύνης. Σατιρίζοντας σε κόμικ υποσχέσεις όπως «δώσε 100 τοκό και σε δύο εβδομάδες θα πάρεις πίσω 200», μαθαίνουν να αναγνωρίζουν διαδικτυακές και επενδυτικές απάτες. Οργανώνοντας ένα πάρτι γενεθλίων με συγκεκριμένο προϋπολογισμό, προβληματίζονται για τις υπερβολές και κατά πόσον η χαρά εξαρτάται από το πόσα ξοδεύουμε.

Παράλληλα, μέσα από τη δραστηριότητα της «Δίκαιης Χώρας», προτείνουν τρόπους να μετατρέψουν άδικες καταστάσεις σε πιο δίκαιες: πώς θα συμμετέχει στη μάθηση ένα παιδί χωρίς υπολογιστή; Πώς θα πάει στην εκδρομή ένα παιδί που η οικογένειά του δεν μπορεί να πληρώσει; Έτσι, συζητούν λύσεις που στηρίζονται στη συνεργασία, στην κοινωνική υποστήριξη και στις ίσες ευκαιρίες.

Το παραμύθι έχει αγκαλιαστεί θετικά τόσο από τους/τις εκπαιδευτικούς όσο και από τα παιδιά, καθώς δεν διδάσκει τη διαχείριση των χρημάτων σαν τα παιδιά να ζουν σε ένα γυάλινο κλουβί, απομονωμένα από τις αδικίες και τις ανισότητες. Συμβάλλει στην ανάπτυξη κριτικά σκεπτόμενων ανθρώπων που προβληματίζονται, μαθαίνουν, κάνουν επιλογές και αναζητούν λύσεις τόσο για τον εαυτό τους όσο και για την κοινωνία.

Όλα τα παιδιά της Στ' τάξης, την περσινή και τη φετινή σχολική χρονιά, έχουν το δικό τους αντίτυπο. Για την υποστήριξη της αξιοποίησής του στην τάξη, πραγματοποιήθηκε επιμόρφωση εκπαιδευτικών στη Λευκωσία την προηγούμενη σχολική χρονιά, με συντονισμό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και τη στήριξη του Πανεπιστημίου Κύπρου, ενώ φέτος προγραμματίζεται αντίστοιχη επιμόρφωση στη Λεμεσό.

Το χρήμα παραμένει ένα εργαλείο, που αν χρησιμοποιηθεί σωστά και συνετά, μπορεί να μας προσφέρει λιγότερες έγνοιες για τα χρηματοοικονομικά μας. Η προσέγγιση που ακολουθείται, δεν θα μάθει στα παιδιά πώς να γίνουν φιλάργυρα ή πλούσια, αντίθετα θα τους ενθαρρύνει να μειώσουν τα λάθη των προηγούμενων γενεών και θα τους βοηθήσει να αποφύγουν αποφάσεις που θα τους βάλουν σε δύσκολη χρηματοοικονομική θέση. Η χρηματοοικονομική παιδεία διδάσκεται ως η πρώτη γραμμή άμυνας των παιδιών και του πολίτη, και τους βοηθά να αναγνωρίσουν και να αποφύγουν απάτες και αυταπάτες.

Μέσα από όλα αυτά, τα παιδιά επιστρέφουν στο ερώτημα που κλείνει την ιστορία: «Τι έχει πραγματικά αξία; », αναγνωρίζοντας ότι δεν μετριούνται όλα τα κέρδη της ζωής σε χρήματα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

70 Τοκό

και μια
τρύπα στο
παπούτσι

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ